

BORMANS, Jan H. (Sint-Truiden 17 november 1801 – Luik 4 juni 1878).

Was na een leraarschap te Luik en Sint-Truiden in 1834-1835 directeur van het gemeentelijk college te Hasselt en toonde er zijn bekommernis voor een verbetering van het moedertaalonderricht. In 1835 werd hij hoogleraar te Gent, waar hij in contact kwam met **Jan F. Willems** en andere Gentse **flaminganten** die zich rond de letterlievende vereniging **De Tael is gan(t)sch het Volk** vormden. Daar ontwaakte zijn blijvende belangstelling voor het Middelnederlands. In 1838 werd hij als hoogleraar in de klassieke talen naar Luik overgeplaatst. Vanaf 1851 doceerde hij er ook Nederlandse literatuur.

Bormans genoot vooral bekendheid als rapporteur van de eerste door de Belgische regering aangestelde commissie tot regeling van de spelling (1836-1841) en speelde in die functie een belangrijke rol bij

de bevordering van de eenheid van spelling tussen Noord en Zuid (**spellingoorlog**). In zijn streven naar aansluiting bij de Noord-Nederlandse schrijfwijze wilde hij verdergaan dan andere vooraanstaande commissieleden als Willems en **Jan-Baptist David**. Maar omdat het schrijven van zijn verslag bijna twee jaar aansloopte, zagen de anti-Hollandse taalprotestanten de kans om zich sterker tegen de voorstellen van de commissie te weren (**taal**).

Als lid van de Académie royale de Belgique (1847) bezorgde hij erudiete tekstuitgaven: onder meer het *Leven van Sinte-Christina de Wonderbare* (1850), Jacob van Maerlants *Der Naturen Bloeme* (1857, 4 - delen), Veldekes *Sinte-Servatiuslegende* (1858), Jan Praets *Spieghel der Wijsheit* (1872). Hij voltooide de door Willems begonnen editie van de *Brabantsche Yeesten* (1864).

WERKEN: *Verslag over de verhandelingen, ingekomen bij het staatsbestuur van België, ten gevolge der taalkundige prijsvraag voorgesteld by koninglyk besluit van den 6 September 1836*, 1841.

LITERATUUR: J.F. Vanderheyden, *De Limburger J.H. Bormans*, 1955; - L. Wils, *Kanunnik Jan David en de Vlaamse Beweging van zijn tijd*, 1957; - P. Hessmann, 'Bormans, Jan Hendrik', in *NBW*, I, 1964; - G. Wulms, *Jan Hendrik Bormans 1801-1878* (Vlaamse Toeristische Bibliotheek, nr. 226, 1977); - G. Hansotte, 'Bormans, Jan Hendrik', in *Nouvelle Biographie Nationale*, II, 1990; - M. Hanson, *Van Frans naar Nederlands. De taalsituatie in het Limburgs middelbaar onderwijs 1830-1914*, 1990.

ADA DEPRez*